

บทที่ 4

วิเคราะห์แนวคิดเรื่องเพศวิถีในฮินดูตันตระ

ประเด็นเรื่องเพศวิถีเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดและวิถีปฏิบัติแบบฮินดูตันตระ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลในบทที่ผ่านมา ทั้งนี้ หากผู้ได้รับรู้ตันตระแต่เพียงด้านที่เกี่ยวกับเรื่องเพศเพียงอย่างเดียว อีกทั้งรับรู้บนฐานคติอคติทางเพศที่ตนมีอยู่ย่อมทำให้เกิดทัศนคติในแง่ลบ และเป็นผลให้ปฏิเสธแนวคิดแบบฮินดูตันตระได้ เพราะแม้ในหมู่นักการศรัทธาเองก็มีหลายท่านที่ปฏิเสธแนวคิดดังกล่าว ในบทนี้ผู้ศึกษาจึงจะวิเคราะห์ให้เห็นถึงความหมายเพศวิถีทั้งทางกายและทางจิต รวมถึงวิถีปฏิบัติทางเพศและเป้าหมายในการปฏิบัติของฮินดูตันตระ เพื่อเป็นการเปิดมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศวิถีในอีกแง่มุมหนึ่ง

4.1 วิเคราะห์ความหมายเพศวิถีทางกาย

ความหมายเรื่องเพศวิถีในฮินดูตันตระอยู่บนฐานคติที่มองว่าเพศวิถีนั้นเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มาจากแรงขับทางกาย ด้วยเหตุนี้ทำให้ฮินดูตันตระจึงไม่ปฏิเสธที่จะกล่าวถึงเรื่องดังกล่าว อีกทั้ง เรื่องเพศยังมีบทบาทในแนวคิดฮินดูตันตระตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการกำเนิดสรรพสิ่งต่างๆบนโลก แนวคิดนี้ปรากฏชัดในประเด็นเรื่องศิวะและศักติ ซึ่งตามแนวคิดฮินดูตันตระนั้นแท้จริงแล้วทั้งสองก็คือ พรหมัน แต่เพื่อจุดประสงค์ของการสร้างสรรค์สรรพสิ่งต่างๆจึงมีการแบ่งเป็นสองภาคที่แตกต่างกัน โดยฮินดูตันตระเน้นชัดว่าความแตกต่างนี้ไม่ใช่ความแตกต่างของด้านที่เป็นจิต (ศิวะ) กับด้านที่เป็นวัตถุสสาร (ศักติ) แต่เป็นความแตกต่างของพลังซึ่งร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ศิวะคือด้านที่เป็นเพศชาย และศักติคือด้านที่เป็นเพศหญิง และแม้จะเป็นสองด้านที่แตกต่างแต่ก็ถือเป็นหนึ่งเดียวกันและไม่ได้ต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะแท้จริงแล้วทั้งสองมีรากฐานมาจากสิ่งเดียวกัน นั่นคือ พรหมัน ฉะนั้น ในด้านที่เป็นเพศชายจึงมีด้านที่เป็นเพศหญิงแฝงอยู่ และในด้านที่เป็นเพศหญิงจึงมีด้านที่เป็นเพศชายแฝงอยู่เช่นกัน

มนุษย์ซึ่ง โดยแท้จริงแล้วทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีพลังของทั้งสองเพศแฝงอยู่ แต่ความแตกต่างระหว่างเพศที่ปรากฏก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาทางร่างกายและทางจิตใจที่จะส่งผลให้ด้านใดมีอิทธิพลมากกว่ากัน ซึ่งหากจะมองในมุมมองของฮินดูตันตระความแตกต่างที่เกิดขึ้นก็เป็นเพียงปรากฏการณ์อย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับการปรากฏของคิเวและคักติ สุดท้ายไม่ว่ามนุษย์จะเป็นเพศใดแต่ตัวตนที่แท้จริงหรืออาตมันก็จะกลับไปรวมเป็นหนึ่งเดียวกับพรหมัน จะเห็นได้ว่าพรหมันไม่ได้สร้างทุกสิ่งบนโลกนี้ขึ้นมาโดยตรง แต่ได้สร้างผ่านภาคปรากฏที่เป็นชายและหญิง แสดงให้เห็นว่าความเป็นชายและความเป็นหญิงตามแนวคิดฮินดูตันตระนั้นต่างมีบทบาทและความสำคัญเช่นเดียวกัน ในฐานะที่มีหน้าที่ร่วมกันในการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ

นอกจากนี้ ในแง่หนึ่งเพศทางกายของมนุษย์สัมพันธ์กับหน้าที่ในการสืบเผ่าพันธุ์ ฉะนั้นวัตถุประสงค์หนึ่งของเพศทางกาย คือ ให้มนุษย์กำเนิดลูกหลานเพื่อสืบเผ่าพันธุ์ต่อไป เนื่องจากศาสนาฮินดูได้มีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินชีวิตที่เรียกว่า อาศรม 4 และหนึ่งในขั้นตอนนั้นคือ คฤหัสถ์อันเป็นขั้นตอนแห่งการครองเรือน เพศวิถีทางกายจึงกลายเป็นหน้าที่ทางศาสนาอย่างหนึ่งที่มนุษย์ควรจะทำ โดยเฉพาะสำหรับเพศหญิงหน้าที่ในการให้กำเนิดบุตรนี่จะเป็นหน้าที่หลักของเธอ และที่สำคัญบุตรนั้นต้องเป็นเพศชาย ทั้งนี้ สังคมฮินดูกระแสหลักเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเพศชายเป็นอย่างมาก เพราะตามแนวคิดของฮินดูกระแสหลักนั้นผู้หญิงไม่สามารถประกอบพิธีกรรมทางศาสนาได้ ลูกผู้หญิงจึงไม่สามารถช่วยให้บิดามารดาไปสู่สวรรค์ได้ ซึ่งได้มีการกำหนดข้อห้ามไว้ในคัมภีร์มธุรธรรมศาสตร์ ดังนี้ “หญิงไม่พึงสาธยายมนตร์เพื่อทำพิธีใดๆ เนื่องจากมีกฎเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จะใช้ถ้อยคำดังกล่าว เพราะเพศหญิงเป็นเพศอ่อนแอและไม่มีส่วนในมนต์จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติกัญญัญญิตีไว้เช่นนั้น” (อังกา ปรีชา ช่างขวัญยืน, 2541, น. 39) แนวคิดดังกล่าวแตกต่างจากแนวคิดฮินดูตันตระอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะสำหรับฮินดูตันตระผู้หญิงสามารถเป็นครูได้ สามารถสาธยายมนตร์และสามารถถ่ายทอดมนตร์ให้กับลูกศิษย์ได้ ซึ่งการเปิดโอกาสตรงนี้สำหรับเพศหญิงสาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการที่ฮินดูตันตระไม่ได้มีทัศนคติเรื่องเพศวิถีในเชิงลบหรือในแบบทุนนิยม จึงไม่จำเป็นต้องตัดเพศหญิงออกไปจากกระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุโมกษะ ทั้งนี้เพราะร่างกายผู้หญิงไม่ใช่ต้นตอของอารมณ์เพศที่แท้จริงอย่างที่มักจะเข้าใจกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแง่ของหน้าที่ในการให้กำเนิดลูกหลานนี้เพศวิถีจึงไม่ใช่แค่เรื่องทางธรรมชาติ แต่ยัง

รวมถึงความหมายในทางสังคมด้วย เพราะในพื้นที่ครอบครัวนี้สังคมได้เข้ามากำหนดบทบาทหน้าที่ของการเป็นสามี ภรรยา บิดา มารดา ให้เป็นไปตามกรอบบรรทัดฐานทางสังคม

อีกทั้ง ตามแนวคิดฮินดูตันตระเพศวิถีถือเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเห็นได้จากการที่ฮินดูตันตระได้หยิบเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศของชายหญิงมาเป็นภาพแทนความเป็นหนึ่งเดียวกันของคิวะและคัคติซึ่งถือว่าเป็นภาวะของการเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระเจ้า ซึ่งก็คือพรหมัน และนั่นหมายถึงการที่ชีวิตมันได้รวมเป็นหนึ่งเดียวกับปรมาตมัน ดังที่คัมภีร์ Kulamava Tantra ได้กล่าวไว้ว่า “.....การเกิดขึ้นของอานันตะจากความเป็นหนึ่งเดียวของพวกเขา ถูกเรียกว่าการบรรลุโมกษะอานันตะ ก็คือพรหมันซึ่งดำรงอยู่ในร่างกาย...” (as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 149)

ด้วยแนวคิดดังกล่าวฮินดูตันตระจึงกำหนดให้เพศวิถีเป็นหนึ่งในข้อกำหนดของพิธีกรรมตามหลัก 5 ม. ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ และในเมื่อความสัมพันธ์ทางเพศถือเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ ร่างกายของมนุษย์ซึ่งเป็นบ่อเกิดของพลังทางเพศและเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมจึงถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ สำหรับฮินดูตันตระเพศวิถีจึงไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ร่างกายของมนุษย์กลายเป็นเพียงวัตถุทางเพศ หรือเครื่องมือสำหรับผลประโยชน์แห่งความพึงพอใจทางเพศดังที่ Kant ได้กล่าวไว้ บนทัศนคติที่มองเรื่องเพศเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์นี้จึงเป็นการยากที่จะเกิดการใช้ความรุนแรงหรือเกิดการข่มขืนขึ้น ทั้งนี้เพราะเรามองว่าร่างกายของผู้อื่นนั้นมีสถานะศักดิ์สิทธิ์เช่นเดียวกับพระเจ้า และการที่เราจะเป็นหนึ่งเดียวกับพรหมัน ได้นั้นต้องอาศัยร่างกายผู้อื่นในลักษณะของการพึงพาอาศัย ซึ่งเป็นการมุ่งให้กายและใจของเราเป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่น โดยไม่มีการแยกเขาแยกเร่อีกต่อไป จะเห็นได้ว่าร่างกายของมนุษย์นั้นเป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่งในการบรรลุโมกษะ ดังนั้น เพศสัมพันธ์สำหรับฮินดูตันตระจึงไม่ได้หมายถึงการมีความสุขบนร่างกายของผู้อื่น เพื่อความสุขของร่างกายตนเอง “ โอ เทวี เมื่อความสัมพันธ์ทางเพศตระหนักถึงเป้าหมายอันสูงสุดแล้ว (ความเป็นหนึ่งเดียวของชีวิตมันและปรมาตมัน) นั่นคือ ความสงบเงียบอันสูงสุด” (Vamakesvara Tantra as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 143)

4.2 วิเคราะห์ความหมายเพศวิถีทางจิต

การที่เราจะกล่าวได้ว่าร่างกายอันเป็นบ่อเกิดของอารมณ์ทางเพศไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุโมกษะนั้นจะต้องมีการฝึกฝนกายและจิตในวิถีปฏิบัติเดียวกัน นั่นคือ วิถีแห่งฮินดูตันตระ ทั้งนี้ หลักสำคัญของตันตระ คือ การตระหนักรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันของทุกสิ่งอย่าง ไม่ว่าจะเป็น สิวะหรือศักติ เพศชายหรือเพศหญิง ล้วนแล้วแต่คือพรหมัน ความรู้ที่แท้จริง คือ ความรู้เกี่ยวกับพรหมัน การรู้ว่าทุกๆ สิ่งคือพรหมัน และพรหมันก็ดำรงอยู่ในทุกสิ่ง และนี่ก็คือ โมกษะ เป้าหมายอันสูงสุดของฮินดูตันตระ เมื่อใดที่มนุษย์ตระหนักรู้ว่าจิตวิญญาณหรืออาตมันเป็นหนึ่งในเดียวกับพรหมัน เมื่อนั้นมนุษย์ก็จะบรรลุโมกษะ ทั้งนี้ พรหมัน คือ สิ่งสัมบูรณ์ที่ปราศจากคุณลักษณะทุกอย่าง ฉะนั้นพรหมันจึงไร้เพศ เมื่ออาตมันคือพรหมัน ดังนั้น โดยเนื้อแท้แล้วจิตจึงไม่มีเพศ จิตของมนุษย์ คือ ภาวะไร้เพศเช่นเดียวกับพรหมัน แต่สิ่งที่มาบดบังให้มนุษย์ไม่รับรู้ความจริงนี้ คือ มายาหรืออวิชา ซึ่งเป็นตัวการทำให้มนุษย์มีโลกทัศน์แบบทวิลักษณ์ คือ การมองแบบแบ่งแยกในลักษณะคู่ตรงกันข้าม ระหว่างความเป็นชาย-หญิง, ความดี-เลว, แฉม-แจ่ม-อ่อนแอ ฯลฯ โดยความจริงแล้วการแบ่งแยกความเป็นชายและความเป็นหญิงเป็นเพียงปรากฏการณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งจิตที่ยังมีการแบ่งแยกจิตที่ติดอยู่ในบ่วงแห่งมายา ติดอยู่ใน โลกแห่งปรากฏการณ์จึงยังต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ ไม่สามารถที่จะกลับไปรวมเป็นหนึ่งเดียวกับพรหมันได้

อย่างไรก็ตาม กายและจิตไม่ได้เป็นสองส่วนที่แยกกันอย่างสิ้นเชิง แม้ว่าฮินดูตันตระจะให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างเพศ โดยเห็นว่าจุดกำเนิดของสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นจากความแตกต่างของพลังของหญิงและชายเป็นสำคัญ แต่ความแตกต่างนั้นอยู่ในลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันจึงจะสามารถก่อให้เกิดสรรพสิ่งต่างๆ ขึ้นมาได้ ฮินดูตันตระจึงให้ความสำคัญกับความ เป็นหนึ่งเดียว ในแง่กายภาพฮินดูตันตระเน้นการรวมเพศหญิงกับเพศชายเป็นหนึ่งเดียวกัน และเมื่อ กายภาพรวมเป็นหนึ่ง จิตภาพก็จะรวมเป็นหนึ่งเช่นเดียวกัน ฉะนั้น บนวิถีปฏิบัติของฮินดูตันตระ กายและจิตจะต้องพัฒนาร่วมกัน

4.3 วิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางเพศและเป้าหมายในการปฏิบัติ

แม้ว่าเส้นทางในการเดินบนวิถีแห่งฮินดูตันตระจะมีจุดหมายปลายทางเดียวกันกับแนวคิดฮินดูกระแสหลัก นั่นคือ โมกษะ แต่ฮินดูตันตระกลับมีวิถีปฏิบัติในแบบเฉพาะของตนเอง ซึ่งจะขัดกับแนวคิดกระแสหลักอย่างชัดเจน นั่นคือ หลัก 5 ม. ซึ่งกำหนดให้เป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญ โดยเฉพาะสำหรับการบูชาศักดิ์ ทั้งนี้ องค์ประกอบต่างๆ ในหลัก 5 ม. นั้นมีความหมาย ดังนี้

- 1) มัทยะ การค้ำน้ำมา ซึ่งฮินดูตันตระถือว่าน้ำมา คือ เครื่องดื่มของเทพดา อีกทั้งยังหมายถึงพลัง ซึ่งก็คือ ศักดิ์ (Woodroffe, 2004, p. 124)
- 2) มางสะ การทานเนื้อ ซึ่งเนื้อ คือ ลิ่น อันเป็นส่วนหนึ่งของการพูด การทานเนื้อจะเป็นการควบคุมการพูดของผู้ปฏิบัติ (Woodroffe, 2004, p. 125)
- 3) มัตสยา การทานปลา ปลา คือ ภาพแทนถึงการหายใจเข้า-ออก ผู้บูชาปลาจึงหมายถึงผู้ที่ระงับลมหายใจที่จำเป็นของเขา (Bose & Haldar, 2001, p. 115)
- 4) มุทรา การทานธัญพืช หมายถึง การตื่นรู้ในเปลือกหุ้มของเมล็ดดอกบัวที่ยิ่งใหญ่ที่ซึ่งอาตมสันสกสว่างตั้งดวงอาทิตย์ ทั้งยังสงบเยือกเย็นตั้งดวงจันทร์ (Woodroffe, 2004, p. 125)
- 5) ไมถุณะ การเสพเมถุน หมายถึง ความเป็นหนึ่งเดียวของศักดิ์กับศิวะในร่างกายของผู้บูชา (Woodroffe, 2004, p. 125) และเป็นสัญลักษณ์แห่งการสร้างสรรค์ของจักรวาลทั้งหมด (Bose & Haldar, 2001, p. 114)

ในคัมภีร์ Kularnava Tantra ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 “สำหรับความพึงพอใจของเทพเจ้าทั้งหลาย และสำหรับการ
 บรรลุถึงความรู้แห่งพรหมัน ควรจะค้ำไวน์ และทานเนื้อ เขา คือ ผู้ทำ
 บาบผู้ซึ่งบริโภคน้ำ สิ่งเหล่านี้สำหรับความพึงพอใจของตน ไวน์ควรจะถูก
 ค้ำในกรณีที่ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับรูปแบบ (ของเทวดา) ชัดเจน ซึ่งเกิดขึ้น
 จากมันตระ”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 149)

“...อานันตะ คือ พรหมัน ซึ่งดำรงอยู่ในร่างกาย ไวน์เผยให้เห็นมันดังนั้น โยคีจึงดื่ม โดยปราศจากการยึดติด ความกลัว การไม่เคลื่อนไหวโดยสิ่งที่เป็นคู่ตรงกันข้าม โดยปราศจากความอยากรู้อยากเห็น ความรู้ที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาของพระเวท วีระคิมไวน์ซึ่งยินยอมให้ต่อสิ่งที่ทำให้ผ่อนคลาย”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 149)

จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติเหล่านี้ตามแนวทางของฮินดูตันตระนั้นถือเป็นปัจจัยที่จะประกอบให้ผู้ปฏิบัติสามารถก้าวล่วงพ้นความกลัว ความคลางแคลงใจ ไปสู่ความเชื่อมั่นศรัทธาต่อพระเจ้า และการตระหนักรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกับพรหมัน โดยผ่านความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วว่าฮินดูตันตระถือว่าเพศวิถีเป็นภาพแทนความเป็นหนึ่งเดียวกับพรหมัน อีกทั้ง ในคัมภีร์ Vamakesvara Tantra กล่าวว่า

“โอ เทวี ผู้ปฏิบัติที่เต็มเปี่ยมไปด้วยสติปัญญา, ด้วยน้ำผึ้ง, น้ำอ้อย, นม, ข้าวโพด, ...ควรจะบูชาในความรวมเป็นหนึ่งเดียวกับผู้หญิง ผู้ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของพระแม่แห่งจักรวาล...การบูชาทั้ง 5 กำหนดเรียบร้อยแล้ว ควรจะปฏิบัติโดยวีระ สำหรับการบรรลุถึงเทวี”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 144)

จะเห็นได้ว่าพิธีกรรมที่มีการปฏิบัติผ่านความเป็นหนึ่งเดียวกันทางเพศนี้ ฮินดูตันตระได้กำหนดให้มีการปฏิบัติเฉพาะบุคคลที่อยู่ในภาวะวีระเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความหมายเพศวิถีของฮินดูตันตระนั้นแตกต่างจากกรอบคิดกระแสหลัก ทั้งนี้ เพราะบุคคลในภาวะพสุซึ่งเป็นผู้ที่ยังถูกตรึงด้วยข้อผูกมัดต่างๆ ซึ่งก็คือข้อผูกมัดในกฎของพระเวทนั่นเอง จึงไม่สามารถปฏิบัติโดยเปิดรับความหมายเรื่องเพศในแบบฮินดูตันตระได้ เพราะหากยังติดอยู่กับกรอบคิดที่ว่าความสัมพันธ์ทางเพศเป็นไปเพื่อความพึงพอใจทางเพศเท่านั้น ผู้ปฏิบัติก็จะไม่สามารถมองเห็นเป้าหมายของฮินดูตันตระที่ล่วงเลยเรื่องดังกล่าวไปได้ ตรงนี้จะเห็นได้ว่าท่าทีของฮินดูตันตระต้องการจะแย่งหลัก

ปฏิบัติของพระเวทอย่างชัดเจน จึงได้กำหนดไว้ว่าผู้ปฏิบัติแบบตันตระต้องไม่ใช่ผู้ที่ยังยึดการปฏิบัติตามกรอบของพระเวท เพราะนอกจากความแตกต่างในเรื่องเพศดังกล่าวแล้วองค์ประกอบอื่นๆในหลัก 5 ม. ก็เป็นสิ่งที่ขัดกับหลักพระเวทเช่นกัน กล่าวได้ว่า การที่ผู้ปฏิบัติเลือกจะปฏิบัติตามหลัก 5 ม. นั้นนับเป็นก้าวสำคัญในการละทิ้งกฎเกณฑ์ต่างๆของพระเวท

แม้ว่าหลัก 5 ม. จะขัดกับวิถีปฏิบัติของกระแสหลักและถือเป็นการกระทำที่ผิดบาป แต่สำหรับอินดูตันตระองค์ประกอบทั้ง 5 นั้นถูกทำให้เป็นสิ่งที่บริสุทธิ์และศักดิ์สิทธิ์ภายใต้บริบทของพิธีกรรมในทางลัทธิ โดยการขจัดความต้องการส่วนตนออกไป ดังที่คัมภีร์ Kulamava Tantra กล่าวว่า

“...เราควรจะทำให้ทุกสิ่งอย่างบริสุทธิ์และบูชามัน โดยปราศจาก ความต้องการของตัวเอง ความพึงพอใจตามความต้องการทางกายไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการบูชาแบบตันตระ”

(as cite in Bose & Haldar, 2001, p. 116)

ทั้งนี้ พิธีกรรมดังกล่าวไม่ใช่เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการทางชีวภาพของมนุษย์ แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตระหนักรู้ถึงพรหมัน และการกระทำที่เป็นไปเพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดบาปแต่อย่างใด แต่หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อความพึงพอใจส่วนตนแล้ว การกระทำนั้นก็เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงเช่นเดียวกับหลักของพระเวท ดังที่คัมภีร์ Kulamava Tantra กล่าวว่า

ไว้ว่า

“โอ เทวี ! สิ่งนั้นเรียกว่าการดื่มไวน์ ซึ่งไม่ใช่สำหรับจุดประสงค์ของพระเจ้า นั่นคือ บาบที่ยิ่งใหญ่เช่นเดียวกับพระเวท ฯลฯ”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 145)

“โอ ผู้เป็นที่รัก ! ในการบวงสรวงต่อพระเจ้า การฆ่าสัตว์ที่กำหนดไว้นั้นถือเป็นข้อบัญญัติ สำหรับความพึงพอใจส่วนตนการฆ่า

สัตว์ไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาต แม้แต่ต้นหญ้าก็ไม่ควรถูกตัดโดย
ปราศจากจุดมุ่งหมาย กฎการฆ่าสำหรับความพึงพอใจของพระเจ้านั้นไม่
เป็นบาป”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 147)

ฉะนั้น ตามแนวคิดฮินดูตันตระองค์ประกอบในหลัก 5 ม. จึงถือเป็นสิ่งที่จะนำไปให้ผู้
ปฏิบัติสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย นั่นคือ โมกษะได้ ดังที่คัมภีร์ Kularnava Tantra กล่าวไว้ว่า

“หากมนุษย์สามารถบรรลุถึงความเชื่อทางจิตวิญญาณ โดย
การดื่มแล้วผู้ดื่มที่ชั่วร้ายทั้งหมดก็จะถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระ หากการ
อยู่ในสวรรค์เป็นผลมาจากการทานเนื้อแล้ว ผู้ที่ทานเนื้อก็จะถูกต้องชอบ
กรรม โอ เทวี! หากการสนุกสนานในเรื่องผู้หญิงเป็นสาเหตุของการหลุด
พ้นแล้ว มนุษย์ทั้งหลายโดยความสนุกสนานดังกล่าวก็จะหลุดพ้น”

(as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 145)

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ตันตระมุ่งเน้นคือ ผลแห่งการกระทำ โดยไม่ได้ตีความการกระทำ

ดังกล่าวไปตามกรอบทางสังคมกระแสหลัก เนื่องจากวิถีปฏิบัติแบบฮินดูตันตระเป็นวิถีแห่งจิต
วิญญาณ ซึ่งเห็นว่าแนวปฏิบัติแบบตันตระนี้ไม่ต้องการให้มีการตีความใดๆอีก เพียงแต่ผู้ปฏิบัติต้อง
มีศรัทธาที่จะยอมรับหลักการไปปฏิบัติด้วยความเชื่อมั่นถึงผลลัพธ์ซึ่งจะปรากฏชัดเจนต่อผู้ปฏิบัติ
เอง ดังที่ในคัมภีร์ Kularnava Tantra กล่าวว่า “โดยคุณค่าของการบูชา และความศรัทธาของผู้ปฏิบัติ
เทพเจ้าก็จะปรากฏ” (as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 135) ทั้งนี้ หากเราใช้กรอบกระแส
หลักมาพิจารณาบนฐานคิดแบบเหตุและผลก็คงไม่สามารถจินตนาการได้ว่าการกระทำดังกล่าวจะ
ทำให้มนุษย์บรรลุโมกษะได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้ ตันตระจึงเน้นให้การปฏิบัติอยู่ภายใต้การดูแลของ
ครู ศิษย์จะต้องเคารพเชื่อฟังครูประดุจดังเทพเจ้า ดังนั้น วิถีปฏิบัติแบบตันตระจึงไม่ใช่วิถีที่สามารถ
กระทำได้ตามอำเภอใจ ดังที่ คัมภีร์ตันตระกล่าวว่า “เขาจะตกนรก ผู้ซึ่งดื่มไวน์ที่ไม่บริสุทธิ์,

ก่อให้เกิดการข่มขืน และการฆ่าสัตว์เป็นอาหารสำหรับความพึงพอใจของตนเอง” (as cite in Woodroffe, 2003, (Vol. 2), p. 145)

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าสิ่งที่แฝงอยู่ภายใต้หลักปฏิบัติต่างๆ นั้น คือ เจตนารมณ์ที่ต้องการให้ทุกคนสามารถเข้าถึงเป้าหมายอันสูงสุดได้ เนื่องจากข้อปฏิบัติที่เป็นข้อห้ามของกระแสหลักดังกล่าวจะเป็นข้อห้ามสำหรับวรรณะสูงโดยเฉพาะ ประกอบกับข้อกำหนดที่ไม่แบ่งแยกทางชั้นวรรณะ และเพศใดๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าฮินดูตันตระจะปฏิเสธเงื่อนไขต่างๆ ที่ทำให้มนุษย์ต้องปฏิเสธ เก็บกด ปิดกั้นอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ซึ่งจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถพิจารณาตัวตนที่แท้จริงได้ แต่ตันตระจะเน้นเผชิญหน้ากับภาวะที่เป็นไปตามธรรมชาติดังกล่าว เพื่อที่จะก้าวล่วงไปสู่จิตที่ไร้เพศได้

4.4 วิเคราะห์แนวคิดฮินดูตันตระที่แตกต่างจากทัศนะกระแสหลัก

4.4.1 วิเคราะห์ฮินดูตันตระกับแนวคิดกระแสหลักของอินเดีย

ในสังคมฮินดูกระแสหลักอันหมายถึงสังคมที่ยึดถือตามแนวคิดพระเวทเป็นหลักมาแต่โบราณตราถึงปัจจุบัน เพศวิถีถือเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะในแง่ของการทำหน้าที่ตามหลักอาศรม 4 ซึ่งเป็นขั้นตอนในการดำเนินชีวิตตามแนวทางศาสนาดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น อีกทั้งอินเดียยังเป็นแหล่งกำเนิดของ “กามสูตร” วรรณคดีสันสกฤตที่เขียนโดยกวีชาวฮินดูนามว่า

Mallanaga Vatsyayana ซึ่งมีชีวิตอยู่ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 1-6 เนื้อหาในกามสูตรจะกล่าวถึงหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตทางเพศอันเป็นส่วนหนึ่งของคฤหัสถ์ นับตั้งแต่การจำแนกประเภทของสตรี การเกี่ยวพาราตี การแต่งงาน การร่วมรัก การปฏิบัติหน้าที่ของภรรยา เป็นต้น (วัสยาเยนา, 2532, น. 15) ทั้งนี้ กามสูตรมีเนื้อหาที่ถ่ายทอดให้ทั้งแก่ผู้หญิงและผู้ชาย งานเขียนชิ้นนี้จึงถือเป็นงานที่สะท้อนภาพของสังคมฮินดูในสมัยโบราณที่เปิดรับในเรื่องเพศวิถี ทั้งยังตระหนักถึงลักษณะที่หลากหลาย และเปิดกว้างสำหรับวิถีที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์

อย่างไรก็ตาม แม้จะกล่าวได้ว่าสังคมฮินดูแต่ดั้งเดิมมานั้นเปิดรับเรื่องเพศวิถี แต่ความสัมพันธ์ในเชิงเพศภาวะกลับไม่เปิดกว้างเท่าที่ควร โดยเฉพาะพื้นที่ทางสังคมของเพศหญิงจะ

ถูกจำกัดมากกว่าเมื่อเทียบกับเพศชาย ทั้งนี้ แนวคิดเรื่องความด้อยของลักษณะ โดยธรรมชาติของผู้หญิง ได้กล่าวไว้ในคัมภีร์มนุธรรมศาสตร์อย่างชัดเจนถึงลักษณะที่ไม่ดีดังนี้ “เพียง ที่นั่ง เครื่องประดับ ตัณหา ความพยายาบาท ความไม่เจริญ ความพร้อมที่จะทำร้าย และความด้อยในศีลธรรม เป็นสิ่งที่พระมनुให้ไว้แก่ผู้หญิง” (อ้างใน ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2541, น. 38) ลักษณะที่พระมनुสร้างไว้ให้แกผู้หญิงดังกล่าวย่อมทำให้เกิดความคิดที่เหมารวมว่าเพศหญิงไม่เหมาะสมในเรื่องการงานเท่าเพศชาย อีกทั้งยังโยงไปถึงเรื่องความด้อยในการทำพิธีกรรมดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น รวมถึงความด้อยในเรื่องการเป็นพยาน แม้ว่ากฎหมายมนุธรรมศาสตร์จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้หญิง โดยให้โอกาสฟ้องร้องได้แต่ผู้หญิงกลับไม่สามารถใช้สิทธิทางกฎหมายในการเป็นพยานได้ (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2541, น. 37-40)

นอกจากนี้ ชาวฮินดูยังมีค่านิยมให้ผู้หญิงแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อยทำให้ผู้หญิงไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ไม่มีโอกาสได้รู้จักสังคม เนื่องจากต้องทำหน้าที่ภรรยาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ซึ่งมีข้อความแสดงค่านิยมดังกล่าวปรากฏในคัมภีร์มนุธรรมศาสตร์ ดังนี้ “เมื่ออายุได้สามสิบปีชายอาจแต่งงานกับหญิงที่ตนรักซึ่งมีอายุสิบสองปี หากชายอายุยี่สิบปีอาจแต่งงานกับหญิงอายุแปดปี หากไม่แต่งงานแล้วจะทำหน้าที่ทางศาสนาไม่สำเร็จก็อาจให้แต่งงานได้ทันที” (อ้างใน ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2541, น. 42) ทั้งนี้ ค่านิยมดังกล่าวน่าจะเกิดจากความนิยมหญิงบริสุทธิ์ โดยถือว่าผู้ที่จะมาเป็นแม่ของลูกควรเป็นหญิงบริสุทธิ์ ฉะนั้น การแต่งงานแต่เด็กขณะที่ยังอยู่ในความดูแลของพ่อแม่อย่างใกล้ชิดนับเป็นการยืนยันในความบริสุทธิ์ได้มากกว่าผู้หญิงที่อายุมาก ซึ่งค่านิยมเรื่องความบริสุทธิ์นี้มาจากฐานคิดที่มองว่าเรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งชั่วร้าย ทำให้มีความพยายามคงความบริสุทธิ์ดังกล่าวไว้ และค่านิยมความบริสุทธิ์นี้ทำให้หญิงม่ายไม่สามารถแต่งงานใหม่ได้ กฎหมายไม่ยอมรับการแต่งงานใหม่ หากมีการอยู่กับชายโดยไม่แต่งงานก็ถือว่าไม่ถูกต้อง หนทางเดียวที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม คือ ความเป็นแม่ม่ายไปจนตาย (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2541, น. 41-42) แต่การยอมรับจากสังคมจะไม่ได้ทำให้หญิงม่ายมีสถานะดีนัก หญิงม่ายส่วนใหญ่ต้องกลายเป็นขอทาน หรือไม่มีที่เสถียร ทั้งนี้ ก็เพื่อความอยู่รอดของตนเอง สถานะของหญิงม่ายที่กล่าวมายังไม่รวมถึงจารีตอันโหดร้ายที่เรียกกันว่า Sati ซึ่งเป็นการทำอัตวินิบาตกรรมของภรรยาที่ต้องตายตามสามีของตนเอง ด้วยการเผาตัวเองในกองเพลิงที่กำลังลุกไหม้ในพิธีเผาศพของสามี พิธีนี้น่าจะมาจากการตีความตามคัมภีร์พระเวทในสมัยหลัง โดยได้มีการกล่าวไว้ดังนี้ “ผู้หญิงที่ปรนนิบัติสามีจนตัวตาย

นั้น จะช่วยชำระล้างบาปของญาติทั้ง 3 ฝ่าย คือ ของบิดา มารดาและของครอบครัวสามีตนเอง” (อ้างใน พระมหาสุพัฒน์ คำปาแก้ว, 2544) อย่างไรก็ตาม เมื่ออิทธิพลตะวันตกเข้ามาในอินเดียได้มีการต่อต้านประเพณีกันอย่างมาจนทุกวันนี้ไม่มีใครปฏิบัติตามประเพณีดังกล่าวอีก ในทางตรงกันข้ามผู้ชายที่หย่าร้างกลับสามารถแต่งงานใหม่ได้ หรือแม้ไม่ได้หย่าร้างแต่เพียงเพราะภรรยาไม่สามารถให้กำเนิดบุตรชายให้กับครอบครัวก็สามารถนำมาเป็นเหตุให้สามีสามารถมีภรรยาใหม่ได้ เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของการแต่งงานคือการมีลูกมากกว่าความสุขทางเพศ (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2541, น. 43) โดยเฉพาะการมีลูกชายเป็นสิ่งที่สังคมอินเดียนิยมดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งความนิยมนี้ยังคงความเข้มข้นมาจนถึงยุคปัจจุบัน แม้ว่าปัจจุบันสังคมอินเดียจะได้รับอิทธิพลทางความคิดจากแนวคิดตะวันตกแล้วก็ตาม จากที่กล่าวมาเป็นเหตุให้คัมภีร์มนุษยธรรมศาสตร์ได้ระบุไว้ว่าสำหรับผู้หญิงนั้นบิดาจะเป็นผู้ปกป้องดูแลเธอในวัยเด็ก สามีดูแลในวัยสาว และบุตรชายดูแลเธอในวัยชรา สตรีไม่ควรจะมีอิสรภาพใดๆ (Viroj Inthanon, 1995, p. 203)

อย่างไรก็ตาม แม้แนวความคิดจากคัมภีร์ดังกล่าวชาวฮินดูจะยึดถือกันมายาวนานแล้ว แต่ความเชื่อนี้ก็ดูจะไม่เสื่อมคลายลง เนื่องจาก ใน ค.ศ. 712 ประเทศอินเดียถูกรุกรานจากกองทัพมุสลิม จนกระทั่ง ค.ศ. 1526 พวกโมกุลก็ได้ก่อตั้งจักรวรรดิโมกุลขึ้น และครองอำนาจในอินเดียต่อมาเป็นเวลากว่า 300 ปี (ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, 2545, น. 108) ต่อจากนั้นชนชาติอังกฤษเข้ามาสร้างอิทธิพลในอินเดียตั้งแต่ต้น ค.ศ. ที่ 17 และครอบครองอินเดียแบบอาณานิคมระหว่าง ค.ศ. 1858-1947 ซึ่งนับเป็นเวลายาวนานเกือบ 350 ปี (ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, 2545, น. 143) เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ชาวฮินดูยึดมั่นในคัมภีร์ของพวกเขาอย่างเคร่งครัด เพื่อต่อต้านอิทธิพลของชาวมุสลิมและชาวตะวันตก (ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, 2545, น. 58) ซึ่งในแง่ดีนั้นก็ทำให้สามารถรักษาแนวคิดจารีตวัฒนธรรมของตนไว้ได้โดยไม่ถูกกลืน แต่ในแง่ลบก็คือ ชาวฮินดูยังคงยึดถือแนวคิดเรื่องเพศดังกล่าวข้างต้นเป็นส่วนใหญ่ ถึงกระนั้นแนวคิดของชาวมุสลิมและชาวตะวันตกก็ยังสามารถแทรกซึมมาสู่ชาวฮินดูในบางส่วน โดยเฉพาะแนวคิดในเรื่องเพศวิถี แม้ระบบ Purdah หรือการใช้ผ้าคลุมหน้าและร่างกายอย่างมิดชิดเว้นเพียงช่วงดวงตานั้น จะเป็นเรื่องเฉพาะของศาสนาอิสลาม แต่ก็มีอิทธิพลไปถึงชาวฮินดูวรรณะสูงในอินเดียทางตอนเหนือ บางครั้งผู้หญิงก็ต้องรับนชายผ้าสาหรืส่วนบนคลุมหน้าตัวเองหากเจอผู้ชายแปลกหน้า (พระมหาสุพัฒน์ คำปาแก้ว, 2544) รวมทั้ง ในช่วงที่อังกฤษมีอิทธิพลต่อชาวฮินดูนั้นเป็นช่วงคาบเกี่ยวกับในยุคกลางและยุควิคตอเรีย ซึ่งเป็นยุคที่มองเรื่องเพศ

ในแง่ลบและค่อนข้างตีบตัน ทั้งนี้ อิทธิพลเรื่องเพศวิถีของชาวมุสลิมและชาวอังกฤษดังกล่าวทำให้ การเปิดรับเรื่องเพศวิถีในสังคมอินเดีย ไม่สามารถกลายเป็นตัวชี้้นำให้เปิดกว้างในการทำความเข้าใจ เรื่องเพศได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าพื้นฐานของปัญหาเรื่องความสัมพันธ์เชิงเพศภาวะในสังคม อินเดีย นั้น เนื่องมาจากความหมายเพศวิถีในทัศนะของสังคมอินเดียกระแสหลัก ซึ่งนอกจากเพศวิถี จะหมายถึงหน้าที่ร่วมกันของชาย-หญิงในการสืบเผ่าพันธุ์แล้ว เพศวิทยังหมายถึงเพียงสิ่งที่เป็นไปได้ เพื่อตอบสนองแรงขับตามสัญชาตญาณทางธรรมชาติของมนุษย์เท่านั้น ในแง่นี้ทัศนะต่อเรื่องเพศจึง เป็นไปในเชิงลบ เป็นเรื่องไม่บริสุทธิ์และถือเป็นสิ่งที่ควรจะต้องหลีกเลี่ยงเพื่อก้าวไปสู่หนทางใน การบรรลุโมกษะ ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงกลายเป็นเพียงวัตถุทางเพศโดยเฉพาะเพศหญิงที่ถูกมองว่าเป็น ต้นเหตุแห่งกามตัณหา ซึ่งได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นความด้อยโดยธรรมชาติ

แนวคิดเรื่องเพศวิถีในกระแสหลักจึงแตกต่างจากแนวคิดของฮินดูตันตระอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ ความหมายเพศวิถีสำหรับฮินดูตันตระนั้นไม่ได้เป็นเพียงหน้าที่ทางศาสนา หรือเป็นเพียง กิจกรรมที่เกิดจากแรงขับตามสัญชาตญาณทางธรรมชาติของมนุษย์ แต่หมายถึง สิ่งที่มีความ ศักดิ์สิทธิ์ ทั้งไม่ใช่เรื่องเสียหายหรือสิ่งเลวร้ายแต่อย่างใด ความศักดิ์สิทธิ์ในที่นี้เนื่องมาจากเพศวิถี เป็นหนทางที่จะสามารถนำพามนุษย์ไปสู่การบรรลุโมกษะ อันหมายถึง ความสัมพันธ์ทางเพศที่ เป็นไปเพื่อการบรรลุโมกษะเท่านั้น โดยการปฏิบัติตามหลัก 5 ม. ซึ่งมีแนวคิดสำคัญ คือ ความเป็น หนึ่งเดียว ด้วยความสัมพันธ์ทางเพศของหญิงและชาย กายและจิตจะผสานเป็นหนึ่งเดียว ด้วยความ เป็นหนึ่งเดียวของจิตกับกาย มนุษย์จะกลับไปสู่ตัวตนดั้งเดิมของเขา คือ ตัวตนที่ไม่มีเพศ ซึ่งนั่นก็ คือ พรหมัน อย่างไรก็ตาม เพศวิถีในบริบทของการบรรลุโมกษะนั้น ฮินดูตันตระจะปฏิเสธความ ต้องการที่จะตอบสนองความพึงพอใจที่เป็นปัจเจก ในขั้นสุดท้ายซึ่งก็คือ ขั้นของการบรรลุโมกษะ นั้นมนุษย์จะต้องปราศจากความพึงพอใจทางเพศ ซึ่งการจะก้าวไปถึงขั้นนั้นจึงต้องผ่านกระบวนการ ฝึกฝนภายใต้การชี้แนะของอาจารย์ทางจิตวิญญาณแห่งฮินดูตันตระ

4.4.2 วิเคราะห์อินดูตันตระกับเรื่องเพศในสังคมสมัยใหม่

นอกจากวิถีปฏิบัติทางเพศแบบอินดูตันตระจะเป็นวิถีแห่งการหลุดพ้นแล้ว ยังเป็นวิถีที่นำไปสู่ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตทางเพศในสังคมได้อย่างสมดุลอีกด้วย ทั้งนี้ ความพยายามในการสร้างความหมาย ที่แตกต่าง ให้กับเรื่องเพศของอินดูตันตระก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาวะที่แท้จริงของเพศวิถี ซึ่งเป็นสภาวะทางธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ และในสภาวะดังกล่าวจึงมีจุดสมดุลตามธรรมชาติอันเป็นจุดที่เหมาะสมในตัวมันอยู่ ฉะนั้น การปฏิเสธที่จะไม่ทำความเข้าใจหรือการหมกมุ่นมากเกินไปย่อมไม่ก่อให้เกิดผลดี อย่างไรก็ตาม แนวคิดเรื่องเพศวิถีที่ไหลเวียนอยู่ในสังคม มักจะผลักดันให้เราสุดโต่งไปในทางใดทางหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการอธิบายเรื่องเพศวิถีในแง่มุมต่างๆ มักจะขาดการตระหนักถึงมิติที่เชื่อมโยงถึงกัน โครงสร้างทางความคิดแบบคู่ตรงกันข้ามมักจะพยายามปิดป้ายบอกความเป็นเพศวิถีอย่างชัดเจนว่าเป็นธรรมชาติ/สังคม ทุนนิยม/สุนิยม ซึ่งกลายเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาในมิติเพศภาวะตามมา ทั้งๆที่ในโลกความจริงธรรมชาติของความจริงเรื่องเพศวิถีเลื่อนไหลมากกว่านั้น

ในฝั่งของทัศนะแบบทุนนิยมมักจะมองเรื่องเพศวิถีแบบจีควงจำกัดพื้นที่ ทำให้มีการปฏิเสธที่จะเอ่ยถึงเสมือนว่าเรื่องเพศวิชานั้น ไม่มีอยู่ ซึ่งสิ่งนี้กลายเป็นปัญหาสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศในสังคมสมัยใหม่ ในฝั่งทัศนะแบบสุนิยมที่เน้นเรื่องความพึงพอใจและความสุขนั้นอาจจะนำไปสู่ความเกินพอดีได้ เมื่อถึงจุดหนึ่งความสุขและความพึงพอใจที่ได้รับนั้น ไม่เพียงพอที่จะทำให้มนุษย์พยายามเติมเต็มความรู้สึกดังกล่าว โดยไม่ทันได้ตระหนักว่าถึงนั้นอาจจะเป็นการทำร้ายผู้อื่นได้

ทั้งนี้ อินดูตันตระจึงมองว่าเรื่องเพศนั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องปฏิเสธ แต่จะให้ความสำคัญกับการมีอยู่ของเรื่องเพศ โดยคำนึงถึงภาวะความจริงที่มีอยู่สองด้าน ซึ่งแม้จะมีความต่างแต่ก็อยู่บนพื้นฐานความเป็นหนึ่งเดียวกัน อินดูตันตระจึงไม่พยายามที่จะตีความเพศวิถี แต่จะเน้นพิจารณาเพื่อให้เข้าถึงความสมดุล เพื่อให้เพศไม่ใช่วิถีที่ทำให้เกิดเพียงความพึงพอใจ แต่เป็นวิถีที่ทำให้เราเข้าใจความเป็นมนุษย์ และดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล